

JOSEP VALENTÍ, ESCUPTOR SENSE DIVISME

PAU LLACUNA I ORTÍNEZ

¿Quantes vegades heu passat per la plaça de la Creu, d'Igualada, i heu vist la creu de terme que hi ha? Potser si feu una reflexió, fins i tot moltes vegades ni la veieu, hi passeu pel costat i ni us hi fixeu. Ara, llegint aquestes ratlles, segur que penseu: «*Hi és, i què?!*».

Segurament si repetim la mateixa operació a la plaça de Pius XIIè i us pregunto on hi ha la placa que dona nom a la plaça, no sabreu potser de què parlo, i per descomptat que demanar-ne una descripció ja seria agosarat. És de planxa? És de pedra? És de marbre? Què hi ha? Hi ha la cara del Papa? O solament el nom?

I per què aquestes preguntes? ¿Que tenen aquests dos elements, en dues cèntriques places d'Igualada, que no tenen d'altres? Bé, doncs, que en tots dos hi ha intervingut la mateixa persona. A la Creu d'una manera més indirecta, ja que n'és autor l'escultor Ernest Marco; a la placa de la plaça de Pius XIIè l'autoria hi és total.

De qui parlem? De Josep Valentí i Rosich, un vilanoví que durant un seguit d'anys es va dedicar a l'escultura, d'una manera molt anònima, per encàrrec, una escultura que dignifica un entorn, que dona un toc especial a uns elements moltes vegades quotidians, fugint de la manera de fer més estereotipada.

Fill de pagès, des de jove ajuda el seu pare en les feines del camp, encara que, ja des jove també, s'interessa per l'escultura. Ell diu que les seves primeres peces van ser figures de pessebre, de les quals avui tan sols en conserva unes petites

fotografies: eren els anys quaranta. Cap a l'any 1945, comença a assistir a les classes que als vespres es donaven a «Les Arts del Dibuix», al carrer del Germans Garcia Fossas, a Igualada. Allà aprèn escultura amb Ernest Marco i dibuix amb Miquel Llacuna.

En aquesta època, i en col·laboració amb Joan Graells, fa el grup escultòric dedicat al sometent i que té el Timbaler de Bruc (guix) com a tema principal; avui aquesta escultura encara es conserva al Museu Comarcal d'Igualada, i recentment ha format part de l'exposició que, per commemorar el 200 aniversari de la Guerra del Francès, ha organitzat el Museu.

Així i tot, el que més ha fet en Josep Valentí és escultura religiosa, la majoria de les vegades per encàrrec. Per encàrrec va fer la còpia del Sant Crist d'Igualada que la ciutat d'Igualada va regalar al Dr. Josep Castelltort i Soubeyre, bisbe d'Astorga. Per encàrrec, també, va fer el monument al pagès de la Segarra, de Cervera (pedra). També per encàrrec va realitzar una reproducció en miniatura de la Diligència d'Igualada (fusta), una imatge de la Verge de Gràcia de la Tossa (terracota) i un naixement (pedra) situat prop de la zona del «Salt de la donzella» també a la Tossa i que avui ha desaparegut, com moltes altres peces que, potser perquè no han estat fetes per un artista famós, tenen més fàcil l'oblit.

Tots aquests encàrrecs van fer que Josep Valentí tingués un negoci en el qual, a més de fer les escultures que hem esmentat, feia també làpides per al cementiri, la majoria a Vilanova, i

que avui han desaparegut a causa del trasllat del vell cementiri que hi havia al costat de l'església, mentre que el nou és a l'altre costat del riu.

En aquesta etapa participa en diverses exposicions d'art religiós que s'organitzen al Caputxins de Sarrià a Barcelona, on presenta diversos baixos relleus amb el tema del Sant Sopar, fets amb noguer i cirerer. També d'aquesta època és la presència, amb un estand, a la Fira de Setembre d'Igualada mostrant les seves escultures.

Avui encara podem veure a l'església de Sant Hilari de Vilanova un Sant Isidre (guix) i una Immaculada (guix), tots dos fets als anys quaranta. També és l'autor de la verge de Fàtima (pedra) del sortidor del jardí de l'antic hospital d'Igualada.

L'any 1967 deixa l'escultura com a principal dedicació professional, i avui, si vols parlar amb ell, cal continuar anant a Vilanova del Camí, però el més sorprenent per a aquells que el descobrim ara, és que no entrarem en un taller, sinó en una botiga de fotografia on ell i els seus familiars continuen confeccionant i captant imatges, en processos molt més industrials, que no per això han de deixar de ser artístics.

Quan em vaig asseure a la botiga parlant amb ell d'aquelles realitzacions inicialment llunyanes en el temps, rodejat de fotografies actuals, vives i cridaneres, pensava que desenterraria vells fantasmes, però a poc a poc em vaig adonar que no tenien res de fantasmes, que els records estaven ben vius i presents: de cada escultura en sabia la història, el moment i el perquè. Cada encàrrec tenia la seva explicació, qui, quan i on.

Potser és que, tot i estar rodejat de màquines, àlbums i ampliacions, mentre parlàvem, cada cop es feia més patent el ressò del martell i l'olor del fang, i un cop acabada la nostra conversa, vaig saber per què, a l'altell d'aquella botiga de fotografia, hi ha, avui encara, un petit taller on trobem les gúbies, els cisells i el trepà, tots els estris per poder crear. I és que els orígens tiben i les passions continuen.

De fet, la trajectòria de Josep Valentí està lligada a la captació la imatge, inicialment en l'es-

cultura —vessant de la qual hem parlat avui— i uns anys més tard en la fotografia, professió en la qual s'ha guanyat i es guanya la vida.

Les últimes peces fetes per Josep Valentí són el Viacrucis (terracota) i, ja més recentment, el Sant Hilari (pedra), l'última escultura exempta que ha realitzat, ambdues a l'església parroquial de Vilanova del Camí.

PAU LLACUNA I ORTÍNEZ (Igualada, 1952). Llicenciat en Història de l'Art i gestor cultural, és el gerent de FiraTàrraga i president de la Coordinadora de Ferias de Artes Escénicas del Estado español (COFAE). És autor de diverses obres sobre el patrimoni igualadí.

JOSEP VALENTÍ I ROSICH

(Vilanova del Camí, 1928)

- 1940 Figures de pessebre (desaparegudes)
- 1945/1950 «Arts del Dibuix» d'Igualada
Monument al timbaler del Bruc, en col.laboració amb Joan Graells (guix)
- 1948 Bust de pagès (terracota)
- 1949 Sant Isidre de l'església de Vilanova del Camí (guix)
- 1949 La Immaculada de l'església de Vilanova del Camí (guix)
- 1952 Volutes de la Creu de terme de la plaça de la Creu, obra d'Ernest Marco (pedra)
- 1952 Còpia del Sant Crist d'Igualada per a Mr. Josep Castelltort, bisbe d'Astorga (fusta)
- 1952 Còpia del Sant Crist per a l'Asil d'Igualada (fusta)
- 1952 Àngels. Panteó del cementiri d'Igualada (marbre)
- 1952 Làpida de cementiri (marbre) (desaparegudes)
- 1953 Marededéu de Fàtima de l'Antic hospital d'Igualada (pedra)
- 1960 Placa de la plaça de Pius XII (marbre)
- 1960 Verge de Gràcia de la Tossa (terracota)
- 1961 Naixement de la Tossa (pedra)
- 1961-1962 Còpia de la diligència (fusta)
- 1967-1988 Monument al pagès de la Segarra a Cervera (pedra)
- 1983 Viacrucis de l'església de Vilanova del Camí (terracota)
- 2000 Sant Hilari de la façana de l'església de Vilanova del Camí (pedra)